

Atskaite par dalību Eiropas Komisijas rīkotajā konferencē
par Vietējo lauksaimniecību un Īsajām pārtikas piegādes ķēdēm –
gatavojoties KLP 2020:

19.-20.04.2012., Brisele

Izskatāmais jautājums:

**Seminārs C – Higiēnas un pārtikas drošības regulējuma labāka izmantošana
attiecībā uz nelieliem pārtikas ražotājiem.**

Rezumējums:

Dr.Ulrich Herzog (vecākais veterinārais inspektors, Austrija) prezentēja higiēnas prasību pielāgošanas pieredzi no dalībvalsts administrēšanas viedokļa. Austrijā ir ap 6000 mazo fermu – pārtikas (gaļas, piena, olu un zivju produkcijas) ražotāju, kuru darbība pakļauta tiesiskajam regulējumam.

Maria Anca Dalmasso – pārstāv zemnieku saimniecību Rumānijā, Transilvānijā, kas nodarbojas ar augļu un dārzeņu pārstrādi. Saimniecība savu produkciju tirgo tiešajā tirdzniecībā, izmantojot arī internetu, ir Slow Food biedrs. 2008. gadā ģimene nolēma strādāt neatkarīgi un nodibināja savu pārstrādes uzņēmumu. Darbību sāka ar tradicionālo vietējo produkciju, pakāpeniski apvienojot divu kultūru – rumāņu un franču – gastronomiskās īpatnības, tradicionālo ar inovatīvo, lauksaimniecību ar tūrismu. Līdz 2010.gadam, kad uzņēmums nopirka traktoru, tika pielietots tikai roku darbs. Mazo ražotāju dzīve Rumānijā nav viegla – trūkst elastīguma iespējas, nav piemērotas likumdošanas – kas ir „mazais” uzņēmums. Saimniecībā katru otro mēnesi tiek veiktas inspekcijas pārbaudes un katra pārbaude izmaksā 50 eiro. Nodokļu sistēma nepalīdz ražošanas attīstībai, „melnā” ekonomika aug, tirgos tiek pārdoti ražojumi vispār bez marķējuma, kas vispār netiek pakļauti nekādām pārbaudēm.

Dr. Rolando Manfredini – Itālijas Pārtikas drošības departamenta vadītājs savā prezentācijā apskatīja pārtikas drošības sistēmas ES un tās pielietošanas iespējas vietējās lauksaimniecības produkcijas ražošanā Itālijā, kur produkti pielāgoti reģionam, nav standarta, ir īpašas teritorijas ar uzkrātām zināšanām specifiskajā ražošanā, tirgus attiecības, kas balstītas uz uzticēšanos vietējiem ražotājiem, kur zemnieki pārsvarā ir diezgan veci, vidējās saimniecības lielums – 8 ha, vienā un tajā pašā saimniecībā tiek veikta kompleksa uzņēmējdarbība – izejmateriālu ražošana, lopkopība, utt. Tika salīdzināti arī garo un īso pārtikas ķēžu raksturojošie rādītāji.

Gemma Trigueros (Spānijas Patērētāju un lietotāju organizācija) savā prezentācijā apskatīja tiešās tirdzniecības un īso pārtikas piegāžu īpatnības un atšķirības, salīdzinot ar parasto lielveikalu piedāvājumu, pieredzi ES un patērētājus interesējušos problēmjautājumus par garantētu pārtikas drošību, zināmu izcelsmi, izsekojamību.

Kopsavilkums/ leteikumi nākamajam darbam:

Ražotājam jābūt motivācijai un arī pareizajai informācijai par viņa darbību regulējošo likumdošanu un tiesiskajiem aktiem. Jāizmanto iespēja ražotāju izglītot.

Mērķis ir pārtikas drošība, nevis instrumenti vai procesi, kā to sasniegt. Eiropā pārtikas drošība ir galvenais pīlārs, tā sasniegšanai labs instruments ir labas lauksaimniecības prakses ievērošana.

ES likumdošanas sistēmai ir jābūt elastīgai, lai to varētu pielietot, jo darbības raksturojošie rādītāji katrā situācijā ir atšķirīgi.

Patērētājiem trūkst zināšanu, kā orientēties dažādos kvalitāti nosakošos marķējumos. Kad produkti tiek piedāvāti tirgos, vietējiem produktiem jābūt nodalītiem no importētajiem, lai nemaldinātu patērētāju.

Nepieciešams to ražotāju, kas pārdod tiešajā tirdzniecībā un viņu ražoto produktu publiskais reģistrs. Produktu marķēšana varētu būt nedaudz vienkāršāka šajos gadījumos. Jāizstrādā kopēji noteikumi visām dalībvalstīm.

Nav pieļaujama nekāda pretruna starp ekonomisko ilgtspējību un pārtikas drošību. Nepieciešams pielāgot kontroles atbilstoši kontekstam. Jāveicina pētījumi šajā jomā, lai noteiktu riskus, kādi iespējami dažādiem produktiem.

Jāturpina dialogs starp ieinteresētajām pusēm, kurā jāiekļauj arī sīkzemnieki. Jāveic turpmāka izglītošana un apmācība, lai informētu par likumdošanu un pastāvošajiem pārtikas drošības riskiem. Jāveic pētījumi, lai noteiktu kritiskos punktus (risku analīze, komunikācijas problēmas, pārvaldības, dizains kontroles sistēmām). Jānodrošina labas prakses vadlīniju aprīte. Jānodrošina mazajiem zemniekiem pieeja atbalsta fondiem.

Maija Pontāga

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBĀ

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS